

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: استانسفیلد اسمیت
فرستنده: علی مشرف
۱۷ جنوری ۲۰۲۲

کودتاهای موفق و ناموفق ایالات متحده آمریکا در امریکای لاتین در قرن ۲۱

منتشر شده در تاریخ: ۹ جنوری ۲۰۲۲

در قرن ۲۱ ایالات متحده با همکاری خیرگان کنسرن ها و الیگارشی های سنتی، ارتش و کنسرن های رسانه ای کراراً کوشش هایی برای سرنگونی آن دولت های امریکای لاتین، که نیازهای مردم خود را فراسوی منافع کنسرن های امریکائی قرار دادند، انجام داد. کودتاهائی که از طرف ایالات متحده در کشورهای امریکای لاتین سازمان داده، تنها پدیده قرن ۲۰ نیست.

در قرن جدید حکام ایالات متحده سیاست ستراتیژیک جدیدی اتخاذ کرده و به کودتای «نرم» روی آورده اند که نسبت به کودتاهای ننگین و خشن نظامی در چیلی، ارجنتاین، اوروگوئه و کشورهای دیگر در دهه ۱۹۷۰ میلین تغییر با اهمیتی است. خواست مرکزی ایالات متحده در این نوع کودتاهای حفظ حتی الامکان ظاهری دموکراسی و مشروعیت آن است.

ابر قدرت امریکائی دریافته که کودتاهای موفق و نرم به درجه بسیج مردم برای ریختن به کف خیابان و تظاهرات ضد دولتی وابسته است. انقلاب های رنگین به سبک جین شارپ به صورت گسترده از طرف نهادهای غیر دولتی امریکائی و اروپائی مانند USAID و NED، National Democratic Institute، International Republican، Open Society Foundations، Ford Foundation و سازمان های مشابه دیگر مورد حمایت مالی قرار می گیرند. آنها از سازمان های استفاده می کنند که خود را مدافع «حقوق بشر» می نامند (Amnesty International).

(Human Rights Watch، سازمان‌های دگراندیشان در محل و به صورت فزاینده‌ای از رسانه‌های لیبرال چپ (حتی Democracy Now) تا زمینه را برای کودتا آماده سازند.

عملیات ایالات متحده برای تغییر رژیم در این قرن با استفاده از سه مکانیسم بسیار موفق عمل می‌کند: * - جنگ اقتصادی علیه یک کشور به کمک تحریم و محاصره عینی آن تا باعث رشد نارضایتی مردم از دولت مورد حمله گردد

* - استفاده روزافزون از رسانه‌های خصوصی و اجتماعی جهت اشاعه دروغ (اغلب در مورد «حقوق بشر»، «دمکراسی»، «آزادی» و یا «ارتشاً») برای بسیج توده مردم علیه رهبران کشور مورد نظر که رشد و توسعه کشور خود را فراسوی منافع مادی ایالات متحده قرار می‌دهند. اینها تا حد زیادی به عملیات سازمان "سیا" در رسانه‌های اجتماعی تکیه دارند که کشور را با دروغ و اطلاعات غلط پوشش می‌دهد.

* - حربه قانونی، به این صورت که از ظاهر قانونمندی دمکراتیک استفاده می‌شود تا فرد و دولتی سرنگون شود که از استقلال ملی کشور خود دفاع می‌کند. درکنار این حربه قانونی از کودتاهای انتخاباتی مثلاً در کشورهایی چون هائیتی، هندوراس و برزیل استفاده می‌شود که ایالات متحده در آنجا قصد کودتا دارد و یا با دزدیدن انتخابات می‌خواهد به آن کمک کند.

بسیاری از این کودتاها با شکست روبه‌رو شدند زیرا از یک سو مردم بسیج شدند تا از دولت خود دفاع کنند و از سوی دیگر مجامعی چون OAS و یا UNASUR و یا گروه RIO به موقع برای دفاع از دولت‌های مورد نظر اعلام همبستگی کردند. ولی امروز دیگر گروه RIO وجود ندارد، UNASUR به شدت ضعیف شده است و OAS زیر کنترل کامل ایالات متحده آمریکا قرار گرفته است.

کودتاهای موفق و ناموفقی که مورد حمایت ایالات متحده صورت گرفت:

۲۰۰۱ هائیتی

شبه نظامیان هائیتی که در جمهوری دومینیک مستقر بودند حمله‌ای به کاخ ملی، مقر دولت رئیس‌جمهور آریستید را آغاز کردند. این حمله با شکست روبه‌رو شد ولی مانند کنترهای نیکاراگوئه در دهه ۱۹۸۰ این شبه‌نظامیان تا سال ۲۰۰۴ حملات متعددی به هائیتی انجام دادند و نقش تعیین کننده‌ای در کودتای ۲۰۰۴ که مستقیماً توسط نظامیان آمریکایی صورت گرفت ایفا نمودند.

۲۰۰۲ ونزوئلا

دولت ایالات متحده کودتای زودمرگ ۱۱ تا ۱۴ اپریل علیه هوگو چاوز را از نظر مالی تأمین و حمایت کرد.

۲۰۰۲ تا ۲۰۰۳ ونزوئلا

مدیریت شرکت دولتی نفت ونزوئلا PDVSA «اعتصاب نفت» را سازماندهی کرد که در واقع اخراج کارگران شرکت نفت بود، به این امید که هوگو چاوز را از قدرت دور کند. این کودتا در آغاز سال ۲۰۰۳ با شکست روبه‌رو شد.

۲۰۰۳ کوبا

در آستانه حمله آمریکا به عراق در ماه مارچ ۲۰۰۳ جان بولتون ادعا کرد کوبا اسپانسر دولتی تروریسم است و برای انجام اقدامات تروریستی، سلاح‌های بیولوژیک تولید می‌کند، همان طور که به غلط صدام حسین به داشتن سلاح‌های کشتار جمعی متهم شد. در این زمان ایالات متحده تبلیغات خود علیه کوبا را تشدید کرد و بودجه گروه‌های «طرفدار دمکراسی» در کوبا را افزایش داد و در همین حال گروه‌های دست راستی ضدکوبائی فعالیت‌های خود را گسترش بخشیدند. ایالات متحده به گروه‌های «دگراندیش» پول داد تا تظاهرات و خرابکاری به راه اندازند. آنها برای فرار به آمریکا از جمله ۷ کشتی و هواپیما ربودند و هرگز از طرف دولت آمریکا مورد پیگرد و مؤاخذه کیفی قرار نگرفتند. هدف از این اقدامات القای بی‌نظمی در کوبا بود که در ارتباط با سلاح‌های کشتار جمعی بیولوژیکی دخالت بین‌المللی برای «برقرار کردن مجدد نظم» در کوبا را ضروری می‌ساخت. کوبا این جنبش را در بهار سال ۲۰۰۳ از بین برد.

۲۰۰۴ هائیتی

در یک کودتای امریکائی به سبک قرن ۲۰ نیروهای ارتش آمریکا وارد هائیتی شدند، رئیس جمهور ژان برتران آریستید را ربودند و او را به جمهوری آفریقای مرکزی تبعید کردند.

۲۰۰۸ بولیوی

در کودتای نافرجام مدیا لونا رهبران دست راستی و برخی از گروه‌های بومی مورد حمایت مالی آمریکا از مناطق سفالی بولیوی شرکت داشتند. آنها کوشش کردند منطقه غنی مدیا لونا را از بقیه کشور جدا سازند. در این راه ۲۰ نفر از حامیان رئیس جمهور اوو مورالس را به قتل رساندند. خوان رامون کینتانو از دولت بولیوی گزارش داد که NED بین سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۵ بیش از ۴۰ مؤسسه از جمله مؤسسات اقتصادی و مراکز اجتماعی، بنیادها و نهادهای غیر دولتی را با ۱۰ میلیون دالر مورد حمایت مالی قرار داده است. از یادداشت‌های سفارت آمریکا برمی‌آید که NED کوشش کرده جنبش‌های بومی و اجتماعی را علیه حکومت اوو مورالس تحریک کند.

۲۰۰۹ هندوراس

نظامیان هندوراس به دستور ایالات متحده رئیس جمهور کشور مانوئل زلایا را دستگیر کرده و به پایگاه نظامی آمریکا پالمرولا بردند و بعد او را به کاستاریکا تبعید نمودند. از این زمان دوران خشن نئولیبرالی تجارت با مواد مخدر آغاز شد که در سال ۲۰۲۱ با پیروزی چشمگیر کسبومارا کاسترو، همسر زلایا به پایان رسید.

۲۰۱۰ اکوادور

در سپتامبر این سال کودتا علیه رئیس جمهور رافائل کوره‌آ توسط ارتش و واحدهای پولیس که از طرف سازمان بومیان CONAIE و Pachakutik حمایت می‌شد با شکست روبه رو شد. ایالات متحده به درون ارتش و پولیس نفوذ کرده بود و سازمان‌های NED و USAID سازمان‌های بومیان را مورد حمایت مالی قرار داده بود.

۲۰۱۱ هائیتی

پس از زلزله سال ۲۰۱۰ در هائیتی که موجب مرگ ۲۰۰ هزار نفر شد، وزیر امور خارجه آمریکا خانم هیلری کلینتن، با تهدید به این که کمک‌های آمریکا به هائیتی را قطع خواهد کرد، میشل مارتلی را به عنوان رئیس جمهور هائیتی

منصوب کرد. کلینتن به هائیتی پرواز کرد و خواست که مارتنلی به عنوان یکی از دو نامزد انتخاباتی در دور دوم معرفی شود در حالی که صلاحیت مارتنلی از طرف شورای انتخابات تأیید نشده بود. با وجود بایکوت انتخابات که کمتر از ۲۰٪ از واجدین آء ، آرای خود را به صندوق‌های انتخاباتی ریختند، مارتنلی به عنوان «برنده» دور دوم انتخابات معرفی شد. یکی از دلایل برای بایکوت انتخابات این بود که محبوب‌ترین حزب کشور، فامی لاوالاس، حزب رئیس جمهور سابق ژان برتران آریستید از شرکت در انتخابات محروم شده بود. این انتخابات در هائیتی از طرف USAID، کانادا، OAS، اتحادیه اروپا و دیگر سازمان‌های خارجی تأمین مالی شد.

۲۰۱۲ پاراگوئه

رئیس جمهور فرناندو لوگو سپر بلای یک درگیری بر سر تصرف زمین بین دهقانان و پولیس شد که به مرگ ۱۷ نفر انجامید. رئیس جمهور لوگو بدون این که امکان دفاع از خود را داشته باشد طی یک کودتا سرنگون شد.

۲۰۱۳ ونزوئلا

پس از انتخابات اپریل که نیکولاس مادورو به سختی برنده شد، انریکه کاپریس، بازنده انتخابات که از طرف ایالات متحده حمایت می‌شد، ادعا کرد که انتخابات دزدیده شده است و از هواداران خود خواست در خیابان‌ها دست به تظاهرات خشونت‌آمیز زنند. به دلیل قدرت کشورهای عضو UNASUR در این زمان ایالات متحده نتوانست کشورهای دیگر را مجاب کند تا پیروزی مادورو را به رسمیت نشناسند.

۲۰۱۴ ونزوئلا

La Salida (خروج) به رهبری لئوپولدو لویز و ماریا کورینا ماچادو که ۴۳ قربانی به جای گذارد وظیفه داشت رئیس جمهور مادورو را سرنگون سازد. باز ایالات متحده امریکا نتوانست دیگر کشورهای امریکای لاتین، نه UNASUR و نه OAS را مجاب کند تا مادورو را محکوم کنند.

۲۰۱۵ اکوادور

بین سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۵ بیش از ۳۰ میلیون دالر از طرف NED در اختیار احزاب سیاسی، سندیکاها و جنبشهای دگراندیشان و رسانه‌ها نهاده شد. تنها در سال ۲۰۱۳ USAID و NED ۲۴ میلیون دالر در اکوادور هزینه کردند. در سال ۲۰۱۵ سازمان CONAIE به خاطر کمک‌های مالی USAID تشکر کرد و در ازای این حاتم‌بخشی فراخوان به قیام بومیان داد. تظاهرات اوایل اگست آغاز شد و در کیتو با قیام و اعتصاب عمومی روز ۱۰ اگست پایان یافت. این کودتا با شکست روبه رو شد.

۲۰۱۵ هائیتی

یک کودتای دیگر علیه ریاست جمهوری از طرف ایالات متحده با ۳۰ میلیون دالر سازماندهی شد که ناکام ماند. هم ایالات متحده و همین‌طور OAS درخواست مردم هائیتی را برای باطل شناختن انتخابات نپذیرفتند. پولیس با سلاح گرم و گلوله‌های لاستیکی به هواداران احزاب اپوزیسیون حمله کرد و بسیاری از آنان را به قتل رساند. جانشین منتخب رئیس جمهور میشل مارتنلی، ژونل مویزه به ریاست جمهوری رسید.

۲۰۱۵ گواتمالا

ایالات متحده کودتائی علیه رئیس جمهور راست‌گرای کشور، اوتو پرس مولینا صحنه سازی کرد، زیرا به اندازه کافی مطیع دستورات امریکا نبود.

۲۰۱۵ آرژنتاین

دادستان آرژنتاینی، آلبر نیس‌مان پس از طرح اتهامات ساختگی علیه رئیس جمهور خانم کریستینا فرناندس ظاهراً به قتل رسید. او مدعی بود که خانم رئیس جمهور در سوء‌قصد به مرکز انجمن یهودیان در سال ۱۹۹۴ شرکت داشته است. هدف این ادعا ایجاد یک رسوائی برای سرنگونی دولت خانم کیرشنر و به قدرت رساندن مجدد نئولیبرال‌ها بود. نیروهای نئولیبرال و رسانه‌ها از این وضعیت استفاده کردند تا مانع از این شوند که ائتلاف کیرشنر در انتخابات بعدی ریاست جمهوری مجدداً به پیروزی دست یابد.

۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹ السالوادور

اپوزیسیون دست راستی السالوادور که مورد حمایت امریکا بود کوشش کرد دولت رئیس جمهور سالوادور سانچز سهرن از جبهه ملی فارابوندو مارتی FMLN را بی‌ثبات سازد. رسانه‌های محافظه‌کار، کارزار افتراآمیزی علیه دولت آغاز کردند که با افزایش ترور توسط باندها که به نظر رئیس پولیس بخشی از کارزار بود تکمیل شد و هدفش بالا بردن تعداد قربانیان و سرنگونی دولت FMLN بود. سانچز سهرن و دیگر اعضای سابق FMLN بعد هدف «حربه جنگی، سیاست ستراتیژیک که در سال‌های اخیر از طرف گروه‌های محافظه‌کار در قدرت استفاده می‌شد تا سازمان و مقاومت خلق‌ها علیه نئولیبرالیسم و دیگر اشکال سلطه را خنثی کرد»، قرار گرفت.

۲۰۱۶ برازیل

جنبش‌های راست‌گرائی که از طرف ایالات متحده حمایت مالی می‌شد، به اتهام «ارتش» کارزاری علیه رئیس جمهور دیلما روسف از حزب کارگر به راه انداخته شد. در سال ۲۰۱۵ با حمایت رسانه‌ها این کارزارها یک سلسله از اعتراضات در شهرهای بزرگ برازیل را سازماندهی کردند. در ماه مارچ ۲۰۱۶ بیش از ۵۰۰ هزار نفر در یک میتینگ سیاسی به خاطر استیضاح رئیس جمهور شرکت کردند و خانم دیلما روسف نهایتاً از طریق یک کودتای موفق از قدرت برکنار شد.

۲۰۱۷ ونزوئلا

اعتراض‌های خشن Guarimbas به رهبری لئوپولدو لویس سرنگونی رئیس جمهور مادورو را دنبال می‌کرد و ۱۲۶ کشته به جای نهاد Guarimbas پس از انتخابات مجلس ملی مؤسسان به پایان رسید.

۲۰۱۷ هندوراس

ایالات متحده طی یک کودتای انتخاباتی رئیس جمهور خوان اورلاندو هرناندس را مورد حمایت قرار داد، که در آن تقلب‌های انتخاباتی گسترده‌ای صورت گرفت و دولت تعداد زیادی از مردم شرکت کننده در تظاهرات را به قتل رساند.

ایالات متحده به سرعت او را به عنوان رئیس جمهور به رسمیت شناخت و کشورهای دیگر را نیز زیر فشار قرار داد تا او را به رسمیت بشناسند، با این که OAS خود خواستار تجدید انتخابات شده بود.

۲۰۱۸ نیکاراگونه

اعتراضات خشونت‌آمیزی که توسط رسانه‌های ضدساندینیستی و کارزارهای منحرف کننده در رسانه‌های اجتماعی صورت گرفت که مورد حمایت ایالات متحده امریکا بود و هدفش سرنگون کردن رئیس جمهور دانیل اورتگا و ساندینیست‌ها در قدرت بود. پس از گذشت دو ماه افکار عمومی برگشت و مخالف اعتراضات خشونت‌بار شد و بعد از آن اعتراضات پایان گرفت.

۲۰۱۸ برازیل

رئیس جمهور سابق لولا دا سیلوا نامزد اصلی برای انتخابات ریاست جمهوری بود ولی به دلیل یک عملیات ایالات متحده و نیروهای دست‌راستی با اتهامات جعلی ارتشاً دستگیر شد و به زندان افتاد. بولسونارو به کمک اخبار جعلی که توسط واتساپ به میلیون‌ها نفر برازیلی فرستاده شد، در انتخابات پیروز گردید.

۲۰۱۹ ونزوئلا

در ماه جنوری خوان گوآیدو پس از این که معاون رئیس جمهور ایالات متحده به رسمیت شناختنش را تضمین کرد، خود را رئیس جمهور ونزوئلا معرفی نمود. روز ۳۰ اپریل قیام در یک پایگاه نیروی هوایی که توسط گوآیدو و لئوپولدو لویس سازماندهی شده بود، با شکست روبه‌رو شد. چندی بعد حمله مزدوران از طریق کشور کلمبیا که هدفش دستگیر کردن رئیس جمهور مادورو در کاخ ریاست جمهوری بود نیز شکست خورد.

۲۰۱۹ بولیوی

ایالات متحده کودتایی علیه رئیس جمهور اوو مورالس از جمله از طریق کارزار رسانه‌های اجتماعی سازماندهی کرد که ادعاهای بی‌پایه‌ی مبنی بر این که او در انتخابات تقلب کرده اشاعه می‌داد OAS. در مشروعیت بخشیدن به این کودتا نقش تعیین کننده‌ای ایفا کرد. دولت کودتایی فاجعه‌بار ژانین آنتیس بیش از یکسال دوام نیاورد.

۲۰۲۱ کوبا

ایالات متحده از نظر مالی و سازمانی اعتراضات علیه دولت کوبا را در ماه جولای و نومبر مورد حمایت قرار داد. امریکا کوشش کرد نسل رهبران جدیدی از ضدانقلابی ایجاد کند به این شکل که در کوبا پلاتفرم‌های مطبوعاتی و رسانه‌های اجتماعی «مستقل» به وجود آورد. ولی این عناصر بیچاره تر از اعتراضات سال ۲۰۰۳ با شکست روبه‌رو شدند.

۲۰۲۱ بولیوی

در ماه اکتوبر دست راستی‌ها کوشش کردند یک کودتا و یک اعتصاب عمومی به راه اندازند تا آزادی رئیس جمهور سابق آنس را که در زندان بود، خواستار شوند. این کوشش تنها در سانتاکروز، مرکز مدیالونا موفق بود. بعد

سازمان‌های توده‌ای تظاهراتی با شرکت ۱،۵ میلیون نفر در پایتخت سازمان دادند تا حمایت خود از دولت MAS را اعلام کنند.

۲۰۲۱ پرو

الیگارش‌های دست راستی بی هیچ موفقیتی کوشش کردند رئیس جمهور جدید کاستنیو که از بطن جنبش بومیان برخاسته بود، به این بهانه که گویا او از «نظر اخلاقی در دراز مدت ناتوان است» را از طریق حقوقی از کار برکنار کنند. و اکنون علیه رئیس جمهور کاستنیو اتهامات جدیدی به خاطر «ارتش‌آ» مطرح شده است.

۲۰۲۱ نیکاراگوئه

ایالات متحده در نظر دارد اعتراضات در نیکاراگوئه در سال ۲۰۱۸ را مجدداً تکرار کند و آن هم همگام با کارزار جعلی جدیدی مبنی بر این که دولت دانیل اورتگا «نامزدهای انتخاباتی» نیروهای اپوزیسیون را که مورد حمایت مالی ایالات متحد قرار داشتند قبل از انتخابات ریاست جمهوری دستگیر کرده است. این کودتا نیز سترون ماند ولی ایالات متحده و OAS از به رسمیت شناختن نتایج انتخابات سرباز زدند.

در سال ۲۰۲۲ می‌توانیم شاهد باشیم که ایالات متحده عملیات «تغییر رژیم» خود علیه کوبا، نیکاراگوئه، ونزویلا، بولیوی، پرو و با پیروزی رئیس جمهور مترقی جدید بوریچ اکنون علیه چیلی را ادامه خواهد داد.

این لیست از ۲۷ کودتای موفق و کودتای نافرجام ایالات متحده در ۲۱ سال اول قرن اخیر احتمالاً ناکامل است. مثلاً توطئه حقوقی رئیس جمهور سابق اکوادور، لنین مورنو، عروسک خیمه‌شب‌بازی ایالات متحده علیه معاون سابق رئیس جمهور، خورگه گلاس، که هنوز در زندان است و یا علیه رئیس جمهور سابق رافائل کوره‌آ که در تبعید زندگی می‌کند در این لیست نیامده.

شمردن کودتاهای موفق و ناموفق ایالات متحده گمراه کننده است. مانند قرن بیستم ایالات متحده به طور روزانه و نه در فواصل منظم و معین در امور کشورهای که مستعمره خود می‌داند دخالت می‌کند تا هم رژیم نواستعماری خود را تحمیل کند و هم آن رژیم‌هایی را برپا نگاه دارد که بازارهای خود را بی قید و شرط در اختیار ایالات متحده می‌گذارند و از سیاست‌های خارجی ایالات متحده پیروی می‌کنند.

زیر لوای «تقویت دموکراسی» و اشنگتن درست هدف ضد آن را دنبال می‌کند: تحریک کودتاها علیه دولت‌های دموکراتیک و مردمی. دولت‌ها و رؤسای دولتی که برای خلق خود و حقوق ملی خود مبارزه می‌کنند، در واقع هدف کودتاها زیر لوای «تقویت دموکراسی» هستند.

ارجاع امروزی ایالات متحده به عملیات کودتائی نرم تنها حمایت مالی نهادهای غیردولتی و گروه‌های دست راستی در کشورهای مورد نظر را برای برنامه‌های «تقویت دموکراسی» به شیوه جین شارپ در برنمی‌گیرد.

بسیاری از رسانه‌های لیبرال و لیبرال چپ و نهادهای غیر دولتی در ایالات متحده در این بین از حمایت مالی شرکت‌ها برخوردارند که در نتیجه برخورد سیاسی آنها را به نفع مواضع امپریالیستی متأثر می‌سازد. این امر در رابطه با کودتاهای نرم در بولیوی اوو مورالس و اکوادور رافائل کوره‌آ بخوبی قابل رؤیت است. این نهادها و رسانه‌های آلترناتیو به تجاوزهای امپریالیستی چهره‌ای انسان‌دوستانه‌ای می‌بخشند.

گذشته از این، آنها این عملیات برای تغییر رژیم را امروز علناً در ایالات متحده هم علیه مردم خود به کار می‌بندند. این امر بخوبی در سرگردانی‌ها و انشقاق سیاسی در بین مردم امریکا که به دنبال کارزار گمراه‌کننده «راشیاگیت» که در

رابطه با دزدی در انتخابات ترمپ ۲۰۲۰ علیه دمکراتها پدید آمد، متجلی شد. ما که مخالف دخالت‌گرایی ایالات متحده هستیم باید این شیوه‌های ظریف دخالت نرم را افشاء کنیم و خواستار احترام به استقلال ملی ملل دیگر باشیم و خلق ایالات متحده را علیه تحمیق توسط کنسرن‌های حاکم متحد سازیم.

برگرفته از: لینکه سایتونگ

تارنگاشت عدالت

جمعه، ۲۴ جدی ۱۴۰۰